

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE-TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

—><—
KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1 B.
hova az előfizetési öszegyek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaszolg.

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.

Egyes példány nem kapható.
Előfizetést ár fél évre s korona.
Előfizetni csak fél-évenként lehet.

TARTALOM. Az elárusítás és annak befolyása az üzletmenetre. — Ajánlati hirdetésény. — Vegyesek. — Hirdetés.

Az elárusítás és annak befolyása az üzletmenetre.

A termék jósága természeténél fogva minden időben mérvadó volt, ha annak piacza biztosítva lett. Nevezetesen azon termékek, melyek mint élvezeti cikkek magában veve ki vannak szemelve, nagyobb fogyasztási piacra szert tenni, ezek nem kívánnak mást, mint szükségességüknél fogva jó hírnevre szert tenni, minek folytán fogyasztásuk magától bekövetkezik.

A minden oldalon növekedő versenyrel szemben, mint mai napság, a gyártmány jósága háttérbe szorítottatott. Első sorban arról volt szó, hogy a fogyasztónak feltűnjek s őtet megnyerje. És így keletkezett nemsokára a kezdetleges nagy- és kiskereskedésből az ő mindenféle segédeszközökkel, előnyökkel s furfangokkal felfegyverkezett kereskedés, a mely rövid idő alatt tulsúlyra verődött s a gyártmányt visszaszorította.

Ezt ma minden teren tenyleg észlelni, hogy egyes-egyedül s kizárólag csak a kereskedés az, természete szerint, amely a termék eladására befolyással bír. Mi ezzel nem mondottunk semmi újat, hogyha egy elárusításra szánt terméknek fogyasztását a kereskedésnek tulajdonítjuk. Mily sok kiváló jó, amit az emberi esz és szorgalom kigondolt s teremtetett, a kereskedelem művészetének annyiban esett áldozatul, amennyiben rosszabb termékek által helyettesített és óriási eredményt ért el. És ezen nincs mit csodálkoznunk! Abban a lázas tevékenységben, amely a kenyérkereset kérdésemből ered, nincs idő az azt megvizsgálni s meggondolni, levén a földolag az, hogy könnyű szerrel megszerezzük ama dolgokat, amelyekre szükségünk van. A kereskedésnek arról kell gondoskodni, hogy ezen kényelem meglegyen anélkül, hogy magát feltolja. Az adott körülmények között nagyon drágán megfizetett s naponta észlelhető reklám anyag gazdaggá teszi a reklám csinálót, és ha mást nem is értek el, legalább tudatják, hogy ez vagy amaz termék letezik.

Az egy cikknek az elárusítása egyáltalában nem oly könnyű mesterseg, amint az közönségesen gondolható. Természetesen, aki csak arra szorítkozik, hogy egy cikket forgalomba hozzon s annak eredményét óráról órára és napról napra mérlegelje, az természetesen nem lát ebben semmi nehézséget. Azonban egy cikket gyártani s annak minden lehető és kigondolható eladási kutforrást felfedezni, annak elárusítását rendezni és a tekintetbe veendő faktorra kellő súlyt

fektetni, ez nem oly könnyű azon a teren, amely többé-kevésbé kereskedelmi ügyeséget szükségel.

Európa legtöbb állama a dohányterméket mint ipari és kereskedelmi cikket karolta fel és oly kizárólagos egyedárusági cikkek tette, amely hivatalva van jövedelmével a kincstárt szolgálja. Ezen monopolozik bizonyos tekintetben kitünően működnek, mert tagadhatlan, hogy oly államban, a melyben dohánygyedáruság behozva van, az a fogyasztóra sokkal jobb, mint ott, ahol ezen cikket a lelkiismeretlen és kapzsi kereskedők s gyárosok predájává válik. Azonban vajjon az illető államok, amelyek a dohánytermékek gyártását s elárusítását saját kezelsükben gyakorolják, mindent megtesznek s elrendelnek, amit a modern kereskedelem parancsolólag megkíván, ez oly kérdés, melyre nemmel kell felelnünk. Nem csak nálunk, hanem mindenütt, ahol dohánygyedáruságról szó van, ezen tünetek mindenütt észlelhetők.

Az illető dohánygyedáruság tulajdonosai sokkal többet bíznak es építenek ama törvényesen elismert jogra, mintsem azzal is gondolnak, hogy első sorban a kereskedésnek oly fontosságot kell tulajdonítani, amely benne letezik.

Azonban a dohánynyal es kész szivarval való kereskedésnek szüksége van ép úgy, mint más fogyasztási cikkeknek egy pompásan berendezett organizációra, hogy ha iparról akarunk beszélni es ahol mellesleg mondva, több száza menő millió forintokról van szó, akkor lep előtérbe a nagyon komolyan veendő kérdés, t. i. az a kérdés, hogy egy ily óriási kereskedelem mily módon volna organizálandó, hogy a rengeteg tér folyton megnagyobbíttassék.

A milyenek nálunk jelenleg az elárusítási viszonyok, ezek épenséggel nem felelnek meg feladatuknak. Még az elárusítási helyek, bár az eredetinek tisztereset meghaladják, folyton halad, ami annyival is inkább dicséretet érdemel, mert minden alkalmat megragad újításokat bevezetni, hogy a hatalmas művet üzemban tarthassa. Mert el nem tagadható, hogy a szűkkeblűségből eredő eszközök, melyek m. kir. dohányigazgatóságnak rendelkezésére állanak, nem ritkán kezeit teljesen megkötik.

Egy oly iparvállalat, amely évről-évre nagyobb kiterjedést nyer es óriási összegeket hoz, kell, hogy újítások által a gépezetet megerősítse s neki életet adjon. Hogy az állam inkább megengedheti magának ily beruházásokat, mit a magánember, az kézzelfogható dolog, azonban az a bürokratikus álláspont, amely itt

nyilvánul, bénítólag hat s ha a gyártás az által nem szenved, az csak annak a vezetőségnek lehet köszönni, amelynek feladata nem a legkönnyebb.

Hogyha a gyártás feladatát jól s egészben teljesíti, úgy a teljesítendő munka csak feleben elkészült. A terméknek gyárilag történt előállítás után a m. kir. dohányigazgatóságnak a felelősége megszünt ép úgy, mint a gyártmányra való befolyása, mert ez már a pénzügyminiszterium hatáskörébe, illetőleg az alája rendelt hivatalok hatáskörébe tartozik. Amaz vagy ezek által kellene az üzemet vezetni. De hogy néz az ki? A m. kir. pénzügyminiszteriumnak ama osztálya, mely a dohányelárusítás alá van rendelve, bár tisztviselői közül kevesen foglalkoznak vele, ezen hatáskörön kívül még rengeteg más teendő kell végeznie, amelynek az elárusításhoz semmi közje. Így például tartozik hozzá egy része a vámnak es az osztálysorsjáték üzeme, a belyegővédék stb. stb. Ugylátszik az illetékes helyen abban a nezetben vannak, hogy az elárusítás csak csekély igazgatást igényel s hogy ennek csak melleskesen is lehet figyelmet fordítani.

Ép úgy, mint első helyen, úgy a második, harmadik helyen, szóval mindenütt, ahova az elárusítás ügye tartozik, egyforma gondot igényel. Mert meg kell engedni, hogy a pénzügyigazgatóságok ez idő szerint annyira vannak teendőkkal elhalmazva, hogy a dohányárusításra csak igen kevés figyelmet fordítani képesek. Hogy is volna képes egy hivatal, amely az adók es illetekeket közvetett s közvetlen módon, az államegyedáruságok összeségükben ellenőrizni tartozik, egy iparágat oly módon lábra állítani egy iparágat, amely nemcsak pénzkezelést, hanem az árukkal való manipulációt magában rejt? A hátrányok, melyek ezáltal keletkeznek, oly számosak es az elárusítást oly módon gátolják, hogy méltán lehet afölött csodálkoznunk, hogyha csak felig-meddig panaszok hallhatók.

Azonban ezen iparágak, illetőleg dohánygyedáruságnak nincs azzal segítve, hogy minden felig-meddig rendben megy, sőt ellenkezőleg, amint azt a bekezdésben említettük, minden iparvállalatnak szüksége van egy körültekintő, céltudatos erélyes vezetésre, hogyha boldogulni akar.

Mindenki meg van lepődve a kimutatások számai által s bámulja azt az eredményt, amidőn az evizárlat százezerek többletét kimutatja. Bennünket ezen eredmény nem ejt bámulatba, mert mi egy más fogyasztási cikkek is figyelmet

szentelünk, amely cikk a multban mit sem számított és amely magát oly fogyasztási cikké kinötte, hogy száz milliókat eredményez. Kinek nem jut eszébe itt az egykori fagygyugyertya s olajlámpa s belátnia kell, hogy a világitási cikkek ezérfele módon megszaporodtak s meg fognak szaporodni.

Részint az ipar terén észlelhető találmányok, részint az ügyes kereskedelem, mely új fogyasztási piacokat keres s azokat kiterjeszti, idézik elő ilyen tüneményeket. Mi teljesen méltányoljuk a különféle államok dohánygyedárúsági intézményét, természetesen első sorban a miénket; hanem mégis nyílt kérdés marad, hogy mily magasra rugna a dohány-, illetőleg a szivarka fogyasztás, hogyha az magániparvállalat tulajdona volna az itt figyelembe jövő adóztatás mellett.

És nem másban mutatkoznék különbség, csak egy praktikus szervezett elárúsítás bel- és külföldön újabb elárúsítási piacokat kereső kereskedelemben. Sőt még többet is megengedünk, hogyha a gyártmány az árhoz mérten rosszabb is volna, még akkor is nagyobb eredmény értenék el, mert a kereskedelem nem vár, hanem rohamosan előre tör és ez a dohányossal ep úgy történne, mint bármely más valamivel, ami fogyasztás alá esik.

A dohánygyártmányok elárúsítása természetesen egy önálló s független hivatalra volna bízandó, a honnan az organizációnak ki kellene indulni. Persze sokkal jobb volna, hogyha egy gyártás, mint az elárúsítás egyes-egyedül egy nagyszabású hivatal által láttatnék el, amely dohányügy összes érdekeit minden irányban felfogni képes volna.

Ezen magas hivatalnak volna dolga az alantatos hivatalokat szervezni s pedig oly irányban, hogy ezek az egész fogyasztási ügyet, az árak be- és kivételét és a pénzkezelést ellátni volnának hivatal. Ezen alantatos hivataloknak kötelessége volna a dohánytözsde ügyet praktikus s megbecsülendő módon szervezni, ezekből belsőágos elárúsítási fiilialekat szervezni s jóltevés álláspontjával felhagyni.

A dohánytözsde nem alapítvány, nem ellátási intézmény. Az ő célja első sorban az, a neki elárúsítás vegett átadott árakat kereskedelemben hozni. Hisz minden esetre szép dolog, hogyha az övezgyek és árváknak az állam keresetet nyújtani képes, azonban, amint mi a viszonyokat ismerjük, ezen kegyeletes cél nem lesz elérve, sőt ettől eltekintve, kártékonyan hat az elárúsításra. Nagyon messze vezetne, hogyha ezt is bővebben akarnók megbeszélni.

Az ily módon szervezett elárúsítás nem sokára más alakot mutatna, amilyent ma mutat. Papiroson van 43000 dohánytözsér, akik az országban a dohánytermékek elárúsításával meg van bízva. Nem mondunk nagy dolgot, hogyha azt mondjuk, hogy ezen 43000 közül alig 3000 olyan, aki a dohányárusi címet viselni érdemes volna. Első pillanatra nem egészen lehet felfogni, hogy a faluban a dohánytözsérnek annak kellene lenni minden tekintetben; azonban nem látjuk be, hogy mire való egy faluban 10—12 tözsér s abban a nézetben vagyunk, hogy az egyedüli dohánytözsér sokkal több hasznot hozna, mint egy tucat dohánytözsér, akiknél úgy sem található sem dohány, sem szivar. Nem épen kedvezőbb

helyzetben van az a 3000 valódi s komoly dohánytözsér, akiknek legfeljebb fele és azoké is csak a városokban feladatának teljesen megfelel.

Ez azonban nagyon szomorú üzletvezetés, amely az egészre bénítólag hat, amennyiben az egész üzletmenetet szükíti, sőt nem ritkán teljesen lehetetlenné teszi. Szükségesnek tartottuk újra azon tarthatatlan állapotokra visszatérni, amelyek a dohánygyedárúságot nagyon megkárosítják, sőt a közönségre is kellemetlenek. Egy helyes reformnak keresztülvételét csak abban az egyben látjuk, hogyha a két hivatal egy egységes egészben, egy dohánygyedárúsági igazgatóságban egyesülne, amelynek alárendelve volna minden, ami hozzá tartozik s amelyből kiindulna egyenes módon, mi a teendő s miként legyen az végrehajtva, amire a dohánygyedárúságnak szüksége van.

Míg ezen hivatal szervezve nem lesz, addig ezen szép és jóvelmező iparágának felvirágzásáról szó sem lehet.

Vegyesek.

Uj összekötő vasut. Esztergom város érdekeltége és a budapest—esztergom—almásfüzítő helyi érdekű vasut-társaság igazgatósága elhatározta, hogy Esztergom állomást a Mária Valéria Dunahídon át összeköttetésbe hozza a Duna balpartján szemben fekvő Párkány-Nána állomással. A Mária Valéria-híd már eredetileg akként lett építve, hogy azon nagyobb átalakítások nélkül lerakhatók lesznek a vasuti vágányok és így az összekötő vasut kiépítését az érdekeltek 818,000 forintól vélik megvalósíthatni. A tervezett vasutnak fontos forgalompolitikai szerep fog jutni s nagyban hozzájárul majd ahhoz, hogy az északnyugati felföld és a dunajbórti vidék termékeinek kiserelése előmozdítassék. Jelenleg a Duna jobbpartján vezető budapest—brücki és a balparton vezető budapest—marcheggi vonal közt a közös kiinduló esomóponttól kezdve egész Pozsonyig, 213 km. távolságon nincs összeköttetés. A majdnem kimerithetlen esztergomi szénmedence termékét csak úgy lehet ma a Garam és Ipoly völgyébe juttatni, ha azt előbb Hegyeshalmon át Pozsonyba vagy Budapestre szállítják s onnan a marcheggi vonalra viszik át. Ugyancsak Pozsony—Hegyeshalmon vagy Budapestén át jut az észak-magyarországi hegyvidék puhafűszárúja a Dunántultra. Bizvást várható, hogy a tervezett összekötő vasut kiépülte után csakhamar kizorul a stájer fenyőfűszárú a Dunántulról és az osztráui, dombraui és karvini szén a felvidék gyáraiból.

A magyar államvasutak bevételei. A m. kir. államvasutak igazgatósága szeptember 7-én egy millió forintot szállított be pénztári fölöslegkép a központi állampénztárba. A beszállítás ez évi összege ezzel immár 10,800,000 frtra emelkedett.

Uj személy- és podgyász-díjszabás. A magyar kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a bihari helyi érdekű vasut vonalán a margitta-szilágysomlyói vonal megnyitása napjától uj személy- és podgyász-díjszabás lép életbe, mely által az 1890. évi október hó 15-vel életbe lépett személy- és podgyász-díjszabás érvényen kívül helyeztetik. Ezen uj személy-díjszabás a magyar kir. államvasutak díjszabás-elárúsító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. szám) 20 fillérért kapható.

A m. kir. államvasutak áruforgalma augusztus hóban tetemesen emelkedett. Legnagyobb cikk volt a gabona, mely az összes feladásnak majdnem hatodrészt tette ki, míg a szén 12 és a

faneműek 10%-kal szerepeltek. Az év eleje óta augusztus hó végéig az összes feladás 1,360,000 kocsi rakomány fizető áru volt, 2,4%-kal több, mint a mult év megfelelő időszakában. E mennyiségben a gabona 119,339, a liszt 50,046, a szén 162,745, a faneműek 171,689 és az élő állatok 72,706 kocsival szerepeltek. E forgalom lebonyolítására az államvasutaknak 51,928 kocsi (ebből 5057 kölesönkocsi) állott rendelkezésére, melyeknek azonban alig $\frac{1}{6}$ része vételtel igénybe.

36,666 szám.

IV—899.

Ajánlati hirdetés.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy az üresedésbe jött soborsini dohány-nagyáruda kezelésének betöltése céljából 1899. évi október hó 3-án délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlat tárgyat csakis a dohányforgalom utáni tözsdij képezi.

A jogosítvány annak fog adatni, aki amellet, hogy a legkisebb tözsdij követeli, a kezelésre legalkalmasabbnak is fog találtatni.

Az eddigi dohánynagyárus a dohányanyag eladása után 1 $\frac{1}{10}$, azaz egy egész és nyolcz-tizedrészt százalek tözsdijal élvezett.

A dohánynagyáruda összforgalma 1898. évi június hó 1-től 1899. évi május hó 31-ig 55861 frt volt, melyből 1442 frt a kiesinybeni eladásra, 54419 frt pedig az anyagbeszerzés vegett hozzáutalt 53 dohánykisarús forgalmára esik.

Az áruda kezelésével a kisarulás, valamint a valódi havanna-szivar árusítási jog és a bélyegjegy és váltóúrlap eladási kötelezettség is egybe van kötve.

Az egykoronás helyeggel ellátandó ajánlatban, mely a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökéhez 1899. évi október hó 3-án délelőtt 10 óraig benyújtandó, a követelendő kezelési díj (%) százalékban számmal és betűkkel luszán kifejezendő s hozzá a magyar állampolgarságot, nagykorúságot igazoló, hatóságilag kiállított erkölcsi és vagyoni bizonyítvány is csatolandó.

Az áruda a megbízott által 1899. évi november hó 15-ig megnyitandó és a szükségelt dohánynyaggal ellátandó.

Az aradi m. kir. adóhivatalnál letendő banatpenz 200 forint.

Aradon, 1899. augusztus 29-én.

M. kir. Penzügyigazgatóság.

Morathon

isteme Mischung imprägnirter
aromatischer Kräuter für
Pfeifen- und Zigarettentabak.

Ö für als einmaliger Versuch nicht möglich,
um jedem Rancher unentbehrlich zu sein.

R Rauchern überhaupt züchlich empfohlen
auf 6 Theile Pfeifentabak od. 4 Theile
Zigarettentabak mit ein Theil Morathon
zu nehmen.

T abak, damit gemischt, vorher
den brennenden, bissenden Ge-
schmack.

H öchst schädliche Wirkungen
des Nikotins auf den Magen
werden dadurch paralysirt.

O riginal-Pack, a Packet 30 Kr.
Probepack, 10 Kr. Separat
Schritt und Packing für
Pfeifen- u. Zigarettentabak.

N ur echt mit Kinderkopf
als Schutzmarke.

Probensendung -
10 Packet franko jeder Stadt
per Nachnahme von fl. 1,26

Für Wiederwerkäufer sehr einträglich.

Alleinig Erzeuger:
TEODOR MORATH, Droguerie, Graz.
Haupt-Depot für Ungarn und Nebenländer:
JOHANN DVORZSÁK
Budapest, VI., Gyár-utca 43.

Segédszerkesztő: Heltai Nándor.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Der Verschleiss und sein Einfluss auf den Geschäftsgang. — Briefkasten der Redaktion. — Annonce.

Der Verschleiss und sein Einfluss auf den Geschäftsgang

Zu allen Zeiten war das Produkt je nach seiner Beschaffenheit in Hinsicht der Güte dafür massgebend, wenn ihm ein Absatzgebiet im weiteren Sinne erschlossen hätte werden sollen. Vornehmlich diejenigen Produkte, welche als Genussmittel schon von selber dazu aussersehen, ein grösseres Absatzgebiet zu erzielen, sie bedurften nichts anderes, als des sogenannten guten Rufes ihrer Zweckdienlichkeit und in Folge dessen stellte sich denn auch ihre Konsumtion sehr bald ein.

Mit der Zunahme der auf allen Gebieten stets drängenden Konkurrenz wurde die Güte des Fabrikates in zweiter Linie gestellt. In erster Reihe galt es, den Konsumenten sich bemerkbar zu machen und zu gewinnen. Und so entstand denn auch alsbald aus den bescheidenen Anfängen des Gross- und Kleinhandels ein mit allen Behelfen, Vortheilen und Kniffen bewaffneter Handel, welcher im Zeitlaufe die Oberhand gewann und die Fabrikation an zweiter Stelle setzte.

In der That kann man es dermalen auf allen Gebieten beobachten, wie einzig und allein es nur der Handel ist, welcher, je nach seiner Beschaffenheit, bestimmend für den Absatz eines Produktes ist und bleibt. Wir sagen damit nichts Neues, wenn wir den Erfolg eines jeglichen zum Absatz bestimmten Produktes dem Handel zuschreiben. Wie Vieles, vortrefflich Gutes, das menschlicher Geist und Fleiss ersonnen und geschaffen, ist der Handelskunst insoferne erlogen und durch schlechtere Produkte ersetzt worden, die einen immensen Erfolg erzielten. Und daran ist nichts zu verwundern. In dem hastigen Getriebe, das von der Brotfrage diktiert, keinem Zeit lässt zu prüfen und nachzudenken, gilt nur Eines und das ist die Bequemlichkeit der Beschaffung aller Dinge die man braucht.

Der Handel hat dafür zu sorgen, dass diese Bequemlichkeit vorhanden ist und dass sie unbemerkt geboten wird, ohne sich gerade aufzudrängen. Das unter Umständen so theuer erkaufte Mittel der Reklame, man sieht es täglich, macht ihre Veranstalter reich und wenn sie auch gar nichts anderes besorgen würde, als dass dieses oder jenes Produkt existirt.

Der Verschleiss eines Artikels ist bei weitem keine solch geringe Kunst, wie man gewöhnlich annehmen würde. Freilich, wer sich darauf beschränkt, einen Artikel in den Handel zu bringen und das was Stunde und Tag bringt als erzielbares Resultat anzusehen, der wird natürlich keine Schwierigkeit darin erblicken. Allein, einen Artikel zu fabriziren, ihn alle erdenklich möglichen Absatzquellen zu erschliessen, den Verschleiss zu organisiren und dabei auf den letzten dabei in Betracht kommenden Faktor das

gehörige Gewicht zu legen, das ist denn doch nicht so einfach und auf einem Gebiete, das der Handelskunst mehr als jedes andere bedarf, ganz unentbehrlich.

Die meisten Staaten Europa's haben sich des Konsumartikels Tabak als eines Industrie- und Handelsartikels insoferne bemächtigt, als sie für sich ein Monopol schufen, dessen Erträgniss den Staatskassen zu Gute kommen soll. In mancher Hinsicht wirken diese Monopole vortrefflich, denn unleugbar ist es, dass der Konsument in Staaten, wo das Tabak-Monopol besteht, viel besser daran ist als dort, wo er zumeist ein Ausbeutungsobjekt gewissenloser, habgieriger Kaufleute und Fabrikanten ist. Allein, ob die betreffenden Staaten, welche die Tabak-Fabrikation und den Handel in eigener Regie betreiben, auch all das thun und veranlassen, was der moderne Handel gebieterisch erfordert, das ist eine Frage, die wir entschieden verneinen würden. Nicht nur bei uns, sondern überall, wo von einem Tabak-Monopole die Rede ist, treten diese Erscheinungen auf. Die betreffenden Monopols-Inhaber rechnen nämlich und bauen auch viel zu sehr auf ihr gesetzlich anerkanntes Recht, als dass sie darauf bedacht wären, dem Handel in erster Reihe jene Wichtigkeit beizumessen, welche ihm innewohnt. Der Handel mit Tabak oder den fertigen Zigarren bedarf jedoch, wie jeder andere Konsumartikel, einer trefflich eingerichteten Organisation und wenn von einer Industrie die Rede ist, wobei es sich um Hunderte von Millionen Gulden handelt, dann entsteht ganz von selbst eine sehr ernst zu nehmende Frage und zwar diejenige, in welcher Weise ein solch kolossaler Handel zu organisiren wäre, um das immense Gebiet stets grösser und weiter auszugestalten.

So wie die Verschleissverhältnisse bei uns dermalen beschaffen sind, entsprechen sie nicht zum Geringsten ihrer Aufgabe. Während das um das Zehnfache seiner ursprünglichen Höhe gestiegene Absatzgebiet sich immer mehr ausbreitet, geht die Fabrikationsstelle demgemäss in Hinsicht fortwährender Verbesserungen vor und es kann ihr nur zum Lobe angerechnet werden, dass sie jede Gelegenheit aufgreift Neuerungen einzuführen, um das gewaltige Riesenwerk im Gange zu erhalten. Denn es darf nicht gelehnet werden, dass die Engherzigkeit, mit welcher der Direktion der k. u. Tabak Regie die Mittel geboten werden, dieser selbst des Oefteren die Hände bindet. Eine Industrie, die von Jahr zu Jahr an Ausdehnung gewinnt und Riesensummen verinnahmt, muss natürlich den Gang der Maschine kräftigen und beleben. Dass ein Staat sich weit eher noch als der Private derartige Investitionen gestatten darf, liegt auf der Hand, allein, der bureaukratische Standpunkt, der hier eingenommen wird, behindert auch hier und wenn die Fabrikation darunter nicht leidet, so ist dies

eben der Leitung zu danken, deren Aufgabe wahrlich keine leichte ist.

Wenn nun die Fabrikation ihre Aufgabe voll und ganz erfüllt, so ist die zu leistende Arbeit nur zur Hälfte gethan. Mit der Fertigstellung des Produktes hört sowohl die Verantwortlichkeit, wie auch die fernere Einflussnahme auf das Produkt selbst bei der k. u. Tabak-Regie auf und was da folgt, gehört zum Ressort des Finanz-Ministeriums, beziehungsweise der ihr untergebenen Aemter. Von diesen aus wird oder soll vielmehr der Geschäftsgang geleitet werden. Doch wie sieht es damit aus? Jene Sektion im k. u. Finanzministerium, welcher der Tabak-Verschleiss untersteht, hat, trotzdem sich nur sehr wenige Beamte damit befassen, ausser diesen ihrem Wirkungskreise eine Menge anderer Agenden zu besorgen, die mit dem Verschleisswesen gar nichts zu thun haben. So untersteht denselben zum Beispiel ein Theil des Zollwesens, wie auch das Geschäft der Klassenlotterie, die Stempelgebühren etc. Man scheint also an kompetentester Stelle der Ansicht zu sein, dass das Verschleisswesen nur eine sehr geringe Verwaltung erfordert und dass ihm daher nur nebenbei einige Aufmerksamkeit gewidmet werden soll.

Ebenso wie an erster Stelle, verhält es sich damit aber auch an zweiter, dritter Stelle, kurz überall, wo das Verschleisswesen jeweilig hingehört. Man wird doch zugeben, dass die Finanz-Direktionen dermalen so sehr mit Geschäftsgängen überhäuft sind, dass sie dem Tabakverschleiss ihre Thätigkeit nur sehr spärlich zu widmen vermögen. Wie soll auch ein Amt, das die Steuern und Gebühren in direkter und indirekter Weise, die Staatsmonopole sämmtlich zu überwachen hat, einem Industriezweige in praktischer Weise auf die Beine helfen, ein Industriezweig, der nicht nur die Geldgebarung, sondern auch die Manipulation mit den Waaren in sich schliesst? Die Mängel, welche hiedurch überall fühlbar werden, sind so zahlreich und beeinträchtigen das Verschleisswesen in solch erheblicher Weise, dass man sich billig darüber wundern muss, wenn es nur halbwegs klappt. Nun ist aber dieser Industrie, recte Tabak-Monopol, nicht allein damit gedient, wenn alles halbwegs in Ordnung geht, vielmehr erheischt, wie wir eingangs erwähnt haben, jede Industrie einer umsichtigen, zielbewussten, energischen Leitung, soll dieselbe vorwärts gelangen. Man staunt über die Ziffern-Kolonnen der Ausweise und ist überrascht von den Ergebnissen, wenn gerade zum Jahreschluss sich ein Plus von einigen Hunderttausend Gulden zeigt. Uns erscheint ein solches Resultat keineswegs als staunenswerth, nachdem wir unseren Blick auf andere Konsumartikel werfen, die in der Vergangenheit fast gar nichts galten und die sich heute als Konsumartikel erweisen, wofür Hunderte von Millionen eingehen. Wem fällt da nicht die Unschlittkerze und die Oellampe

von anno dazumal ein und wer wird nicht zugeben, dass seither die Beleuchtungsartikel um das Tausendfache zugenommen haben und ganz gewiss auch noch zunehmen werden.

Theils die Erfindungen auf dem Gebiete der Industrie, theils aber der geschickte Handel, der sein Absatzgebiet sucht und immer mehr ausbreitet, verursachten derartige Erscheinungen. Wir anerkennen und würdigen vollständig die Institutionen der Tabak-Monopole in den verschiedenen Staaten, daher in erster Reihe auch bei uns; aber eine offene Frage bleibt es immerhin, wie hoch sich der Konsum des Tabakes, beziehungsweise der Zigarrenfabrikation belaufen würde, wenn dieselbe in den Händen der Privatindustrie liegen würde, trotz der möglichst hiebei in Betracht kommenden Besteuerung.

Und in nichts anderem läge der Unterschied, als in dem praktisch organisirten und neue Absatzgebiete sowohl im In-, wie im Auslande suchenden Handel. Ja, wir gehen so weit zuzugeben, dass das Produkt alsdann schlechter wäre im Verhältniss zu den Preisen, gleichwohl müsste das Erträgniss ein ergiebigeres sein, denn der Handel wartet nicht ab, sondern er stürmt hastig vorwärts und das gilt auch für Tabak ebenso, wie für alles andere, was den Konsum unterliegt.

Der Verschleiss der Tabak-Produkte müsste ganz entschieden durch ein selbstständiges, unabhängiges Amt geleitet werden, von wo aus die Organisation desselben stattzufinden hätte. Besser freilich wäre es, wenn sowohl Fabrikation, wie auch Verschleiss von einem einzigen grossangelegten Amte besorgt würde, das nach jeder Richtung hin sämtliche Interessen des Tabakwesens wahrnimmt. Sache dieser hohen Amtsstelle wäre es alsdann, seine Unterämter zu organisiren und zwar

nach jener Richtung, dass dieselben das ganze Verrechnungswesen des Ein- und Ausganges der Waaren und Gelder zu besorgen hätte. Sache dieser Unterämter wäre es, das Trafikwesen in einer praktischen und würdigen Weise zu organisiren, aus denselben wirkliche Verkaufsfilialen zu creiren und den Standpunkt des Wohlthuns dabei ganz aufzugeben. Die Trafik ist keine Pfründe, kein Versorgungsobjekt. Sie hat in erster Reihe den Zweck, die ihr übergebenen Waaren geschäftsmässig in den Handel zu bringen. Es ist allerdings sehr schön, wenn den Witwen und Waisen durch den Staat ein Verdienst zugänglich gemacht werden kann, allein, wie wir die Verhältnisse kennen, wird dieser löbliche Zweck kaum erreicht, ganz abgesehen davon, schädigt er den Verschleiss. Es würde zu weit führen, wollten wir dies hier näher klarlegen.

Der Verschleiss, in einer derartigen Weise organisirt, würde bald eine ungleich andere Gestalt annehmen, als dies dermalen der Fall ist. Auf dem Papiere stehen ca. 43.000 Trafikanten, welche als solche im Lande mit dem Verkaufe der Tabak-Produkte betraut sind. Wir machen uns keiner Uebertreibung schuldig, wenn wir sagen, dass von diesen 43.000 kaum 3000 den Titel Verschleisser verdienen. Für den ersten Moment dürfte es allerdings nicht einleuchten, dass in einem Dorfe ein Tabakverschleisser auch in jeder Beziehung ein solcher sein soll; allein, wir sehen nicht ein, wozu ein Dorf 10—12 Verschleisser benöthigt und sind der Ansicht, dass ein einziger Verschleisser viel mehr Nutzen brächte, als ein Dutzend Trafikanten bei dem ohnehin weder Tabak noch Zigarren zu haben sind. Nicht viel besser ist es um die wirklichen, restlichen 3000 Verschleisser bestellt, von

denen höchstens in den Stanten die Hälfte ihrer Aufgabe vollständig entspricht. Das ist aber eine sehr traurige Geschäftsführung und sie wirkt lähmend auf das Ganze zurück, indem sie den Geschäftsgang erschwert, häufig sogar ganz unmöglich macht. Wir haben es für nothwendig erachtet, wieder einmal auf jene unhaltbaren Zustände zurückzukommen, welche das Tabak-Monopol schwer schädigen, aber auch dem Publikum mitunter sehr lästig fallen. Eine durchgreifende Reform erblicken wir nur einzig und allein in der von uns vorgeschlagenen Vereinigung der beiden so wichtigen Amtsstellen zu einem einheitlichen Ganzen, zu einer Tabak-Monopols-Direktion, der alles untersteht, was zu ihr gehörig, zu einer Stelle, von welcher aus in direkter Weise all das in Anregung und zur Ausführung anbefohlen wird, war für das Tabak-Monopol von Nöthen. Insolange diese Amtsstelle nicht creirt wird, kann auch von einem gedeihlichen Erblühen des so schönen und erträglichen Industriezweiges nicht die Rede sein.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn A. Sch. in Ny. Um eine Erhöhung Ihrer Verkaufsprovision müssen Sie in einem wohlmotivirtem Gesuche bei der dortigen Finanz-Direktion einreichen, welche Ihre Bitte dem Ministerium vorlegen wird. Selbstverständlich muss diesem Gesuche der geschäftliche Ausweis beiliegen. Ob Ihr Gesuch Berücksichtigung finden wird, das vermögen wir Ihnen nicht vorherzusagen. Nachdem was Sie uns mittheilen, ist es möglich.

Herrn G. St. in Bpest. Wenden Sie sich an dem Herrn Finanz-Sekretär Szikszay, Zollamtspalais.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltal.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:
GOLDZIEHER GÉZA
Budapest, V., Sas-utoza 29. szám.